

PR. 380/13.10.15

CEB, 2j

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr.198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/4213 din „28” 10 2015

La nr.380 din 13 octombrie 2015

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind completarea art.1 din Legea privind Zona Economică Liberă "Bălți" nr.26 din 4 martie 2010.

Anexă:

- raport de expertiză anticorupție – 3 (trei) file;
- anexa la raport de expertiză anticorupție – 1 (una) filă.

Director

Viorel CHETRARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege privind completarea art.1 din Legea privind Zona Economică Liberă "Bălți" nr.26 din 4 martie 2010

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este creșterea volumului de export și crearea a noi locuri de muncă, precum și dezvoltarea economică durabilă prin integrarea investițiilor străine directe și transferul de cunoștințe, expertiză și tehnologie în țară. În acest sens, autorul propune modificarea configurației Zonei Economice Libere „Bălți” și crearea unei subzone în orașul Orhei prin completarea prevederilor art.1 din Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” cu o poziție nouă, ce atribuie terenul cu numărul cadastral 6401307.619, cu suprafața totală de 8 ha la categoria terenurilor ce intră în componența Zonei Economice libere Bălți.

d. Suficiența argumentării. Întru justificarea inițiativei prezentate, autorii invocă intenția companiei Sumitomo Electric Bordnetze Gmbh de a realiza activități de producere în orașul Orhei.

În opinia noastră, inițierea și aprobarea completărilor propuse trebuie precedată de efectuarea unui studiu de fezabilitate corespunzător privind oportunitatea extinderii Zonei Economice Libere „Bălți” prin constituirea unei noi subzone în orașul Orhei.

Deasemenea, investitorul urmează să prezinte un business plan detaliat în care va fi reflectată viziunea și conceptul afacerii, strategia de activitate, descrierea proceselor și produselor finite, inclusiv cu reflectarea analizei impactului ecologic al activității industriale preconizate, structura personalului, etc. Realizarea condițiilor evidențiate anterior ar spori forța probantă a inițiativei și credibilitatea vis-a-vis de realizarea efectivă a intenției expuse.

Prezentarea informațiilor în speță se impune în condițiile prevederilor cadrului normativ special ce reglementează crearea și dezvoltarea zonelor economice libere.

Astfel, potrivit art.4 alin.(4) lit.a)-c) al Legii cu privire la zonele economice libere nr.440-XV din

27.07.2001, ce reglementează conținutul generic al propunerii înaintate: „[...] a) scopurile creării, genurile activității de întreprinzător și orientarea funcțională a zonei libere; b) studiul de fezabilitate privind oportunitatea creării zonei libere; c) proiectul planului de amplasare a zonei libere, coordonat cu autoritățile corespunzătoare ale administrației publice centrale și locale”.

Rezumînd cele expuse supra, conchidem întrunirea parțială a exigențelor de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 lit.a)-c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, cerință obligatorie stabilită de prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235-XVI din 20 iulie 2006. Astfel, ținînd cont de faptul că proiectul introduce amendamente la cadrul normativ de resort ce reglementează activitatea antreprenorială, autorul urmează să elaboreze și să prezinte actul de analiză a impactului de reglementare în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1230 din 24 octombrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.13 al Legii nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.126-130, art.627), proiectul în speță urmează a fi însoțit de Analiza impactului de reglementare (AIR), care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător. AIR urmează să fie prezentat grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Crearea și dezvoltarea zonelor economice libere (în continuare ZEL), constituie un instrument important de realizare în complex a politicii investițional-industriale și accelerare a ritmului de dezvoltare regională. Totodată, utilizarea arbitrară a acestuia riscă să submineze activitatea agenților economici ce nu exercită calitatea de rezident al ZEL.

În condițiile menționate supra, aplicarea instrumentul dat poate fi apreciată ca fiind în interesul public general doar în rezultatul unor concluzii pozitive ale organelor administrației publice centrale responsabile privind garantarea respectării echilibrului dintre interesele economice ale investitorului și interesul public general al statului.

Prevederile proiectului promovează interesele companiei Sumitomo Electric Bordnetze GmbH (SEBN), la inițiativa căreia, autorul solicită modificarea configurației ZEL „Bălți” și crearea unei subzone în orașul Orhei.

Remarcăm faptul că în scopul realizării obiectivelor asumate conform prevederilor art.4

alin.(1) al Legii cu privire la zonele economice libere nr.440-XV din 27 iulie 2001, ZEL beneficiază de regimuri preferențiale de stimulare a activității de întreprinzător. În acest sens, putem enumera importante facilități fiscale precum:

- Scutire de 50% din cota impozitului stabilită în RM pentru venitul obținut din exportul mărfurilor (serviciilor) originare din ZEL în afara teritoriului RM;
- Scutire de 25% din cota impozitului stabilită în RM pentru venitul obținut din alte activități decât exportul de mărfuri (servicii);
- Scutire totală timp de 3 ani de plata impozitului pe venitul obținut din exportul mărfurilor (serviciilor) originare din ZEL în afara teritoriului RM drept rezultat al investiției în ZEL a cel puțin 1 mln. USD;
- Scutire totală timp de 5 ani de plata impozitului pe venitul obținut din exportul mărfurilor (serviciilor) originare din ZEL în afara teritoriului RM, drept rezultat al investiției în ZEL a cel puțin 5 mln. USD;
- Neaplicarea T.V.A. mărfurilor (serviciilor) livrate în interiorul ZEL;
- Cota zero a T.V.A. pentru mărfurile (serviciile) livrate în ZEL din afara RM, mărfurile (serviciile) livrate din ZEL în afara RM, mărfurile (serviciile) livrate în ZEL din restul teritoriului RM, mărfurile (serviciile) livrate reciproc de către rezidenții diferitor ZEL din RM;
- Scutire de plata accizelor pentru mărfurile introduse în ZEL din afara RM, din alte ZEL, din restul teritoriului RM, precum și mărfurile originare din această zonă și exportate în afara RM; etc.

Astfel, desfășurarea activității de producere în regim de rezident al ZEL constituie un atu pentru producător, ce asigură acestuia o poziție net avantajoasă în raport cu producătorul care nu are statut de rezident al ZEL. În condițiile date, stabilirea derogativă a condițiilor propice de dezvoltare doar pentru unii subiecți (investitori/rezidenți ZEL), riscă să devină un instrument contraproductiv de dezvoltare economică.

Totodată, în opinia noastră, stimularea activității investiționale trebuie însoțită de activități congruente de delimitare a deficiențelor generice și specifice întâmpinate de către reprezentanții mediului de afaceri și, respectiv, de inițierea procedurilor de revizuire corespunzătoare a cadrului normativ și recunoaștere a egalității participanților la raporturile reglementate. Acțiunile în cauză vor asigura conturarea unor premise legislative adecvate ce înlesnesc desfășurarea activităților economice per ansamblu în RM de către toți agenții economici și vor contribui la excluderea riscului de dezvoltare secționată subiectivă, în baza unor norme derogatorii. Totodată, realizarea acțiunilor date, va contribui la restructurarea amplitudinii de acțiune a factorilor capabili să intervină în procesul de realizare a investițiilor, modificând comportamentul investițional spre stimularea/minimalizarea nivelului de atractivitate al RM pentru alocarea investițiilor și consolidarea climatului investițional.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a autorității, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Art.I al proiectului: „Art.I. – Articolul 1 alineatul (2) din Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.39-40, art.105), cu modificările ulterioare, se completează cu litera i) cu următorul cuprins:

i) un teren de 8 ha, cu numărul cadastral 6401307,619, amplasat în orașul Orhei.”

Prevederile Art.I al proiectului, nu corespund realității reflectate de Registrul bunurilor imobile sub aspectul suprafeței totale a bunului imobil cu numărul cadastral 6401307,619. Autorul reflectă la prevederile Art.I sus-citate suprafața totală de 8 ha a bunului cu numărul cadastral 6401307,619. Totodată, conform datelor Registrului bunurilor imobile al Întreprinderii de Stat „Cadastru” suprafața totală a bunului în speță constituie 94,6353ha. Prin urmare, prevederile Art.I al proiectului denaturează valoarea bunului imobil vizat.

Astfel, aprobarea acestuia în redacția propusă va determina dificultăți la etapa de implementare a proiectului și demarării proceselor de producție preconizate, or prevederile proiectului sunt incompatibile cu situația reală, fapt ce poate constitui premise pentru includerea ulterioară a unei suprafețe de teren mult mai mare decât cea vizată de proiect.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea suprafeței indicate în completarea propusă pentru art.1 alin.(2) Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

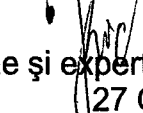
7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector al Direcției legislație și expertiză anticorupție
27 Octombrie 2015

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

**de lege privind completarea art.1 din Legea privind Zona Economică Liberă "Bălți" nr.26 din 4 martie
2010**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art.I al proiectului: „Art.I. – Articolul 1 alineatul (2) din Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.39-40, art.105), cu modificările ulterioare, se completează cu litera i) cu următorul cuprins: i) un teren de 8 ha, cu numărul cadastral 6401307,619, amplasat în orașul Orhei.”	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Prevederile Art.I al proiectului, nu corespund realității reflectate de Registrul bunurilor imobile sub aspectul suprafeței totale a bunului imobil cu numărul cadastral 6401307,619. Autorul reflectă la prevederile Art.I sus-citate suprafața totală de 8 ha a bunului cu numărul cadastral 6401307,619. Totodată, conform datelor Registrului bunurilor imobile al Întreprinderii de Stat „Cadastru” suprafața totală a bunului în speță constituie 94,6353ha. Prin urmare, prevederile Art.I al proiectului denaturează valoarea bunului imobil vizat. Astfel, aprobarea acestuia în redacția propusă va determina dificultăți la etapa de implementare a proiectului și demarării proceselor de producție preconizate, or prevederile proiectului sunt incompatibile cu situația reală, fapt ce poate constitui premise pentru includerea ulterioară a unei suprafețe de teren mult mai mare decât cea vizată de proiect.	Se recomandă autorului revizuirea suprafeței indicate în completarea propusă pentru art.1 alin.(2) Legea nr.26 din 4 martie 2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”.

22